

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, virkamiehet ja muut läsnäolijat

Tammikuussa toteutettiin sodan jälkeisen Suomen suurin ponnistus; kunnilta siirrettiin pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu hyvinvointialueille. Kunnilta siirtyivät pois näiden palvelujen kustannukset, mutta myös verotuloja. Suomen kunnissa tuloveroprosenttiin tehtiin 12,64 % leikkaus. Kunnilta siirtyneillä verotuloilla valtio rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa.

Kunnan lakisääteisten tehtävien kirjo on edelleen laaja. Terveystalouden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi kunnan rooli pysyy merkittävänä. Osaamisen ja elinympäristön kehittämistä, elinvoiman edistämistä ja osallisuuden vahvistamista rahoitetaan Harjavallassa arvioituilla 12,3 miljoonan kunnallisveroilla, 6,1 miljoonan yhteisöveroilla ja 3,3 miljoonan kiinteistöveroilla. Harjavallan valtuusto vahvisti marraskuussa ensi vuoden tuloveroprosentiksi 8,9.

Myös valtio osallistuu Harjavallan lakisääteisten palvelujen rahoittamiseen. Päätämme valtiolta saatujen tulojen käytöstä itse. Ne eivät ole korvamerkittyä tuloa tiettyihin palveluihin. Valtionosuusrahoitus koostuu kahdesta osasta; kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta. Valtion rahoitusosuus kunnan peruspalveluihin on pudonnut historiallisen alhaiselle tasolle tänä vuonna. Pysyvä vähennys kuntien valtionosuuksiin on 501 miljoonaa euroa. Se jaksotetaan vuosille 2025-2027. Joidenkin kuntien itsenäinen taival voi päättyä.

Vuodesta 2023 alkaen Harjavallassa peruspalvelujen valtionosuus kääntyy negatiiviseksi. Se tarkoittaa, että Harjavalta maksaa valtiolle palveluista, joita valtio on meille määrännyt ja luvannut rahoittaa. Tänä vuonna maksua tulee 1,2 miljoonaa, ensi vuonna yli 1,5 miljoonaa euroa. Harjavallan talous on talousarvion mukaan tänä vuonna ylijäämäinen, mutta ensi vuonna alijäämäinen. Alijäämää arvioidaan tulevan myös vuosina 2025 ja 2026. Niukkuutta on jaossa tulevina vuosina.

Päätäjillä syntyy huolenaiheita liittyen tulevaisuuteen. Huolia näkyy taivaalla enemmän kuin myönteisiä odotuksia. Väestön elinikä pitenee koko ajan. Vanhuus kattaa elämästä yhä suuremman osan. Kuluttaminen siirtyy tavaroista monenlaisiin palvelutarpeisiin. Eriarvoisuus nuorten hyvinvoinnissa huolestuttaa. Se ilmenee lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien välillä sekä sukupuolten välillä. On paljon nuoria, jotka eivät koe tulevaisuuttaan positiivisena eikä elämää merkityksellisenä. Varusmiespalveluksesta vapauttaminen ja palveluksen keskeyttäminen on riski nuorten miesten syrjäytymiselle. Pitkäaikaistyöttömien määrä on suuri ja vähän koulutettujen sekä osatyökykyisten työllisyysaste on matala.

Selviytyäksemme tulevaisuuden haasteista tarvitsemme uusien verkostojen ja kumppanuksien luomista naapurikuntien, 3. sektorin toimijoiden, yritysten ja hyvinvointialueen kanssa. Tarvitsemme myös 4. sektoria eli kansalaisyhteiskuntaa pitämään huolta toisistamme. Vaikeat ajat tulevat pakottamaan luovuuteen ja rohkeuteen. Rohkeus tarkoittaa uskallusta muuttaa totuttuja toimintatapoja ja tehdä asioita uusin tavoin. Päätäjiltä vaaditaan syvällistä osaamista vaihtoehtoja punnittaessa. Pohdimme, keskustelemme ja lopulta päätämme epävarmuuden ja rajallisen tiedon varassa. Valtuutettuina meillä on vastuu perehtyä käsiteltäviin asioihin ja vastuu toimia koko kunnan parhaaksi. Harjavallan menestyminen tulevaisuudessa on ainakin osittain meidän omassa vaikutusvallassamme. Maailman tuulille ja megatrendeille emme voi mitään.

Luottamustehtävän hoito on kunnia- asia ja luottamuksen osoitus kuntalaisilta. Kiitämme heitä tästä mahdollisuudesta. Kiitämme myös teitä kaikkia hyvästä yhteistyöstä. Erityisesti kiitämme laivamme kapteenia, Hannua, joka mallikkaasti ja sitoutuneesti edustaa ja johtaa kaupunkimme toimintaa.

Pian saamme rauhoittua ja antaa hetken mieliemme levätä. Hyvää Joulua kaikille!

Hyväksymme Harjavallan kaupungin vuoden 2024 talousarvion sekä vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman.

Harjavalta 11.12.2023

Keskiryhmä Niina Hakala ja Birgitta Kause